

CARACTERUL

Elev: Belei Alexandru

CARACTERUL

1. Latura relational-valorica a personalitatii

In sens larg, **caracterul este un mod de a fi**, un ansamblu de particularitati psihoindividuale ce apar ca trasaturi ale unui „portret” psihic global .

In sens restrans si specific, **caracterul reuneste insusiri sau particularitati privind relatiile pe carele intretine subiectul cu lumea si valorile dupa care el se conduce.**

In sistemul de personalitate, caracterul reprezinta latura relationala si valorica, este in principal un ansamblu de **atitudini-valori**.

In timp ce temperamentul este neutral, gdin punct de vedere al continutului, sociomoral, al semnificatiei umaniste, caracterul se defineste, in principal, prin valorile dupa care subiectul se calauzeste, prin raporturile pe care le intretine cu lumea si cu propria fiinta.

Caracterul este o formatiune superioara la structurarea caruia contribuie trebuintele umane, motivele, sentimentele superioare, convingerile morale, aspiratiile si idealul, in ultima instanta, conceptia despre lume si viata.

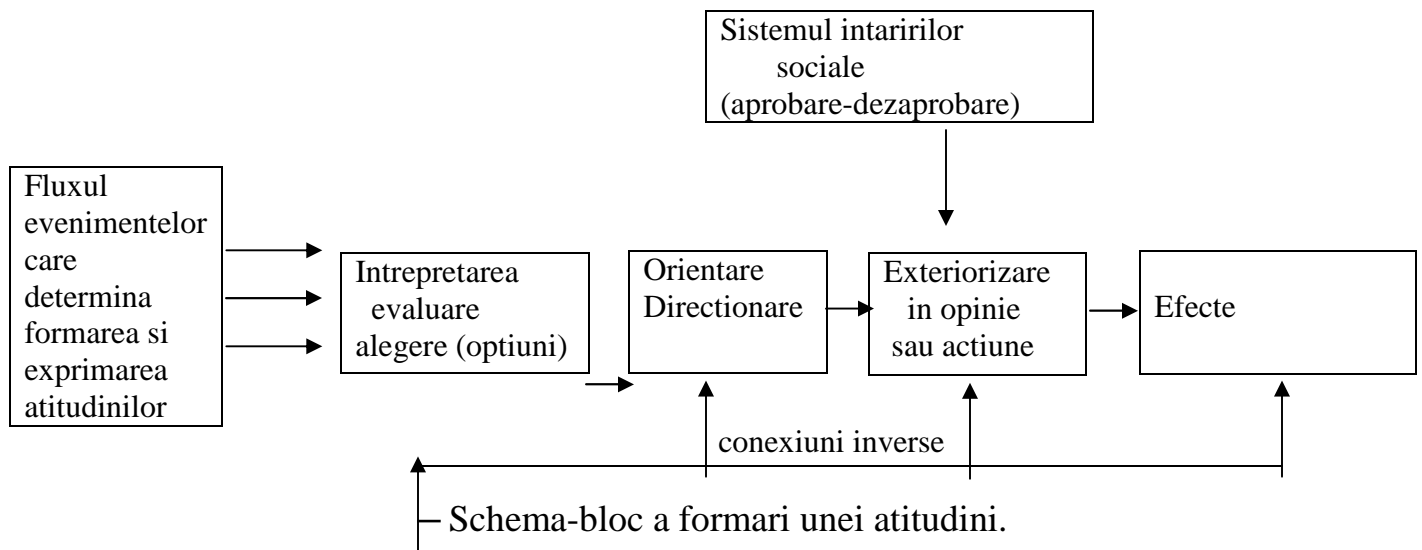
Intre caracer si aptitudini distinctia este mai pregnanta. In timp ce aptitudinea, ca sistem operational eficient, se investeste in activitate si se apreciaza dupa rezultatele obtinute, trasaturile de caracter constau din modul de raportare la diversele laturi ale realitatii inclusiv activitatea proprie. Poate exista deci o discordanta intre sensurile nivelurile atitudinale (caracteriale) si aptitudnile, dupa cum poate sa se constate partial denivelari si discordante sau o dezvoltare superioara si concordanta a ambelor formatiuni.

2. Componentele de baza ale caracterului : atitudinea stabilita si trasatura volitiva

Insusirea caracteriala reprezinta o pozitie a subiectului fata de cele din jur, un mod de a se raporta la evenimentele existentei sale in lume. In stiintele umaniste, aceste modalitati de raportare care pornesc de la subiect, il exprima pe el si se traduc prin comportamente, poarta numele de **atitudini**.

La nivelul caracterului ne intereseaza nu atitudinile circumstantiale si variabile, ci acelea care sunt stabile si generalizate, fiind proprii subiectului in cauza, intemeindu-se pe convingeri puternice.

Definim atitudinea ca o modalitate de raportare la o clasa generala de obiecte sau fenomene si prin care subiectul se orienteaza selectiv si se autoregleaza preferential.

Observăm însă că însușirile voluntare pot să depășească atitudinile de o categorie sau alta și să se manifeste în orice situație, constant. În acest caz, se vorbește de un **caracter dominat de voință, indiferent de orientările sale atitudinale**. De altfel, un vechi psiholog german, P. Klages, definea caracterul ca **voință moralicestă organizată**. Întrucât omul nu există decât între oameni, trebuie considerată **categoria atitudinilor față de oameni**. Îndepărtarea sau chiar contrazicerea principiului despre om ca valoare supremă este o retragere pe poziții ostile omului.

Nu putem dispărea însă atitudinea față de oameni de atitudinea față de sine. Demnitatea înseamnă conștiința propriei valori în condițiile respectului față de alții neacceptării înjosirii. Sunt inacceptabile atât umilinta cât și aroganța. Când privește modestia, aceasta se cere a fi colerată cu demnitatea.

Un rol esențial în viața și existența omenească îl îndeplinesc activitatea, munca. Rolurile profesionale îndeplinite cu efort și competență sunt, după mulți autori, indicatori ai valorii sociale ale personalității.

Întregrându-le pe toate celelalte, ultima categorie de atitudini privește societatea, răspunderile cetățenești și politice pe care fiecare le are față de destinele colectivității din care face parte în condițiile semocratiei și ale deplinei libertăți. În plan social-istoric, valoarea diriguitoare este patriotismul.

3. Sistemul de atitudini; structuri caracteriale

Atitudinile și calitățile voluntare asociate lor sunt colerate, interdependente și chiar organizate într-un sistem prin întegrări la diverse niveluri.

Marele caracterolog american G. Allport arată că la fiecare individ, așa cum arătau și moralisti francezi, se pot descoperi 1-2 **trăsături caracteriale** care domina și controlează pe celelalte. Este apoi un grup de **trăsături principale** (10-15) care pot fi cu ușurință recunoscute la individ ca fiindu-i caracteristice, iar în rest, sute și mii de trăsături **secundare și de fond**, care sunt slab exprimate și pe care însuși subiectul uneori le neagă.

A cunoaste pe cineva, inseamna a-i determina trasaturile caracteriale cardinale. Trasatura –„stapana” nu trebuie sa se rupa de trasaturile principale pe care si le subordoneaza si pe care le integreaza intr-o structura unica .

Ierarhizarea atitudinilor si trasaturilor in sistem este principala particularitate a structurii caracteriale.

◆ **Unitatea caracterului** inseamna a nu modifica in mod esential conduita de la o etapa la alta din motive de circumstante, contrare principiilor declarate.

◆ **Expresivitatea caracterului** se refera la dezvoltarea precumpanitoarea uneia sau a catorva trasaturi, care dau o nota specifica intregului. Caracterele expresive sunt cele clar definite, usor de relevat si dominate in raport cu situatia in care se afla;

◆ **Originalitatea caracterului** presupune autenticitatea in insusirea si realizarea anumitor valori, coerenta launtrica a acestora, forta lor morala, gradul lor diferit de dezvoltare si imbinare la fiecare individ, cu alte cuvinte, nota distinctiva a persoanei in raport cu alte persoane.

◆ **Bogatia caracterului** rezulta din multitudinea relatiilor pe care persoana le stabileste cu viata sociala, cu munca, cu semenii etc.

◆ **Statornicia caracterului** se realizeaza daca atitudinile si trasaturile caracteriale au o semnificatie de o mare valoare morala, acesta fundamentand constanta manifestare in comportament.

◆ **Plasticitatea caracterului** apare ca o conditie a restructurarii unor elemente ale caracterului in raport cu noile cerinte impuse cu necesitatea slujirii acelorasi principii.

◆ **Taria de caracter** se exprima in rezistenta la actiuni si influente contrare scopurilor fundamentale, convingerilor, sentimentelor de mare valoare morala etc., pe care persoana le-a transformat in linii de orientare fundamentala si de perspectiva. Datorita fortei caracteriale, omul atinge nivelul suprem al eroismului.

Toate aceste particularitati, de ansamblu, ale caracterului releva inca odata faptul ca aceasta poate fi definit ca sistem de atitudini stabile si specific individuale, avand o semnificatie social si moral, atestandu-l pe om ca membru al societatii, ca purtator de valori, deci, ca personalitate.